

ISU

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

**II INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE**
**«Modern Approaches to Problem Solving
in Science and Technology»**

**November 15-17, 2023,
Warsaw, Poland**

isu-conference.com

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

II INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE
«Modern Approaches to Problem Solving in
Science and Technology»

Collection of abstracts

November 15-17, 2023
Warsaw,
Poland

UDC 01.1

II International scientific and practical conference «Modern Approaches to Problem Solving in Science and Technology» (November 15-17, 2023) Warsaw, Poland, International Science Unity. 2023. 482 p.

The collection of abstracts presents the materials of the participants of the International scientific and practical conference «Modern Approaches to Problem Solving in Science and Technology»

Kyiv National Linguistic University
National University of State Tax Service of Ukraine
Classic Private University
Kharkiv National Medical University
Lviv National Environmental University
Kryvyi Rih State Pedagogical University
Borys Grinchenko Kyiv University
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
Academy of Labour, Social Relations and Tourism
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
State University "Uzhhorod National University"
Zhytomyr Ivan Franko State University
Uman National University of Horticulture
National University of Ukraine on Physical Education and Sport
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University
Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy
Poltava State Medical University
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
"KROK" University
Kherson State University
Dnipro Applied College of Energy and Information Technologies
Flight Academy of the National Aviation University
Kherson state agrarian and economic university
Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy
State University Of Trade And Economics
Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture
Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of Sciences Ukraine
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

Kherson national technical university
Dragomanov Ukrainian State University
Dnipro State Agrarian And Economic University
Kyiv National University of Construction and Architecture
Odessa National Medical University
University of Customs and Finance
Odessa National Economic University
Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine
Donetsk National Technical University
Dnipro Technological University "STEP"
Polissia National University
Alfred Nobel University
National University of Food Technologies
The National Academy of Statistics, Accounting and Audit
Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University
Bukovinian State Medical University
V.N. Karazin Kharkiv National University
National Aviation University
Volodymyr Dahl East Ukrainian National University
Ukrainian Engineering Pedagogics Academy
National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"
Vinnytsia National Agrarian University
Zhytomyr Polytechnic State University
Dmytro Motomyi Tavria State Agrotechnological University
National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic Mariupol State University
National University of Kyiv-Mohyla Academy
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Vasyl' Stus Donetsk National University
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv
"National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗІРВАННЯ ШЛЮБНИХ ВІДНОСИН В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Шебаніц Діана Миколаївна

кандидат історичних наук,

доцент кафедри права

d.shebanic@mdu.in.ua

Шебаніц Віталій Федорович

здобувач вищої освіти

2 курсу спеціальності «Право»

ysebanic@gmail.com

Маріупольський державний університет

Запровадження в Україні правового режиму воєнного стану суттєво вплинуло на всі галузі права та їх інститути. Не стали виключенням і шлюбно-сімейні правовідносини.

Окрему увагу на сьогодні слід приділити питанню дослідження особливостей розірвання шлюбу з особою, яка перебуває на тимчасово непідконтрольній Україні території або була змушена виїхати за кордон, адже через військову агресію російської федерації, незаконну анексію Автономної Республіки Крим та окупацію деяких східних та південних районів України виник певний розкол суспільства. Дехто, в обставинах, що склалися, не бажає змінювати місце проживання, залишати своє майно або ж за будь-яких інших суб'єктивних чи об'єктивних обставин не може покинути тимчасово окуповану територію, дехто навпаки вирішив отримати тимчасовий захист в європейських країнах. Через це спостерігається тенденція збільшення кількості випадків розірвання шлюбу, адже зрозуміло, що тривале проживання подружжя окремо один від одного призводить до розпаду родини [1].

Дослідженням питання розірвання шлюбних відносин займалися такі вітчизняні науковці як М. В. Менджул, В. М. Маслова, О. О. Пунди, Д. В. Генкіна, К. А. Граве, С. Д. Гринько, Я. М. Шевченко та інших.

Повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України 24 лютого 2022 року поставило перед країною загалом та суспільством зокрема певні виклики, які виражаються у наявних правових колізіях та проблемах, що відображаються у роботі органів державної влади в тих областях України, де і наразі ведуться активні бойові дії. Також певні особливості виникають під час перебування одного з подружжя за кордоном. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність в роз'ясненні нових можливостей при розірванні шлюбних відносин під час впровадженого воєнного стану [2].

Варто акцентувати увагу на тому, що воєнний стан та активні бойові дії не є перешкодою у бажанні громадян України розірвати шлюб, зокрема і з особою,

яка знаходиться на тимчасово непідконтрольній Україні території або за кордоном, адже перш за все будь-який з сімейних інститутів (у тому числі й інститут розірвання шлюбу) базується на засадах добровільності та відповідно виявлення одним з подружжя бажання припинити шлюбні відносини не може бути обмежено шляхом запровадження державою воєнного стану.

Відтак, національним сімейним законодавством встановлено два способи розірвання шлюбних правовідносин між подружжям, зокрема:

- шляхом подання заяви до органів державної реєстрації актів цивільного стану;
- шляхом подання позовної заяви до суду [3].

Відповідно до статті 106 та статті 107 Сімейного кодексу України, у випадку, якщо подружжя не має спільних дітей та досягли спільної згоди стосовно припинення шлюбних правовідносин, то процес розлучення можливий через подання одним з подружжя до органів державної реєстрації актів цивільного стану відповідної заяви. У випадку, коли один з подружжя з поважних причин не має змоги з'явитися, таку нотаріально засвідчену заяву від його імені може подати інший з подружжя. До того ж, варто зауважити, що відповідно до чинного сімейного національного законодавства, у разі, коли подружжя має неповнолітніх дітей та/або один з подружжя заперечує припинення шлюбних правовідносин, шлюб може бути розірвано виключно шляхом подання відповідної позовної заяви до суду [3].

В областях, де ведуться активні бойові дії тимчасово призупинено роботу органів державної реєстрації актів цивільного стану, а також районних, районних у містах та міських судів, які в порядку загального позовного провадження розглядали спори щодо розірвання шлюбних правовідносин, зокрема і з особами, які проживають на тимчасово окупованих територіях України.

Варто зазначити, що на період введення в Україні воєнного стану діє принцип екстериторіальності в наданні послуг. Отож, подружжя, яке має намір припинити шлюбні правовідносини може звернутися до будь-якого відділу державної реєстрації актів цивільного стану. Зазначене регулює нормативно-правовий акт щодо правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України у жовтні 2000 року [4]. При цьому варто звернути увагу і на те, що органи, яким законодавством делеговано функції державної реєстрації, функціонують та здійснюють свої повноваження без використання Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Зазначене зокрема стосується органів місцевого самоврядування (їх виконавчих комітетів, сільських, селищних, міських рад, центрів надання адміністративних послуг тощо), а також дипломатичних установ, консульств і посольств [5].

Отож, у випадку розірвання шлюбу шляхом подання позовної заяви до суду, шлюб припиняється в день набрання законної сили рішенням суду про розірвання подружніх правовідносин. До того ж, звертаємо увагу на те, що якщо розлучення здійснюється в судовому порядку, то свідоцтво про розірвання шлюбу не видається. Підставою для внесення відомостей до Державного реєстру

актів цивільного стану громадян про розірвання шлюбу та проставлення відмітки в актовому записі про шлюб органами державної реєстрації актів цивільного стану є рішення суду, що набрало законної сили [3].

Натомість, у випадку розірвання шлюбу в відділах державної реєстрації актів цивільного стану, шлюб можна вважати розірваним з моменту внесення відповідних відомостей до Державного реєстру актів цивільного стану громадян, а колишньому подружжю (заявникам) видається Свідоцтво про розірвання шлюбу [2].

Вже майже 10 років на території незалежної України існують тимчасово окуповані російською федерацією території. Існують непоодинокі випадки, коли громадяни України в силу тих чи інших обставин змушені вчиняти певні дії, в тому числі розлучатися на тимчасово непідконтрольних територіях. Після повернення на підконтрольну Україні територію виникають певні «труднощі» - такі документи є недійсними.

Адже органи державної влади України не здійснюють свої повноваження на тимчасово непідконтрольних територіях. Відповідно до положень чинного національного законодавства щодо забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України будь-які державні органи та відповідно їх посадові і службові особи, а також їх безпосередня діяльність вважається незаконною на тимчасово окупованих територіях України, якщо такі органи (особи) створені, обрані або ж призначені не в порядку встановленим українським законодавством [6]. До того ж, відповідно до вищезгаданих Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні через неможливість виконувати повноваження відділами державної реєстрації актів цивільного стану Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, на тимчасово окупованих територіях, проведення державної реєстрації актів цивільного стану, внесення будь-яких змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення або анулювання здійснюється відділами державної реєстрації актів цивільного стану за межами вищезазначених територій за місцем звернення заявника. Тож, в свою чергу свідоцтво про розірвання шлюбу видане на тимчасово окупованій території України є недійсним [4].

В даному випадку проблеми встановлення факту розірвання шлюбу можна вирішувати через органи державної реєстрації актів цивільного стану на території України шляхом видачі українського примірника задля легалізації свідоцтва про розірвання шлюбу зразка окупаційної влади. Це допоможе пришвидшити процедуру розірвання шлюбу та надасть змогу швидко та ефективно реалізовувати належним чином права та свободи внутрішньо переміщених осіб.

Після деокупації тимчасово непідконтрольних Україні територій кількість правочинів, які необхідно буде «легалізувати» відповідно до вимог чинного національного законодавства суттєво збільшиться. Громадяни України, які були вимушені перебувати на тимчасово непідконтрольних територіях, потребуватимуть отримання «нових», чинних в Україні документів, в тому числі свідоцтва про розірвання шлюбу.

Список використаних джерел:

1. Шибаніц Д.М. Особливості розлучення з особою, яка перебуває на тимчасово непідконтрольній території або за кордоном в умовах правового режиму воєнного стану. *«Права людини та публічне врядування в сучасних умовах»*. Колективна монографія. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2023. С. 889.
2. Спасова К. І. Розірвання шлюбу в умовах воєнного стану. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. м. Одеса, 17 червня 2022 р. С. 654.
3. Сімейний кодекс України: Закон України №2947-III від 10.01.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
4. Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні: Постанова КМУ від 18 жовтня 2000 року №52/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00#Text>
5. Особливості державної реєстрації актів цивільного стану в умовах війни. Електронний ресурс URL: https://psjust.gov.ua/post_news/особливості-державної-реєстрації-ак/
6. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 р. № 1207-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>

**ТРАКТУВАННЯ ТЕРМІНІВ «НАЦІОНАЛЬНО-
ДЕРЖАВНЕ БУДІВНИЦТВО» ТА «ДЕРЖАВНЕ
БУДІВНИЦТВО» ДОСЛІДНИКАМИ ІСТОРІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ
1917–1921 РОКІВ**

Чубата Марина Валеріївна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії
та історії права та держави
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
kapelyushna@meta.ua
м. Київ, Україна

Досліджуючи різні аспекти становлення національної державності і права в Україні у 1917–1921 рр. вчені використовують терміни військового, державного,